

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, 5 lutego 2010 r.

**Szanowny Pan
Bronisław Kurpiela
Wójt Gminy
w Strzeleczkach**

**P/09/074
LOP- 410-17-02/2009**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu² przeprowadziła w Urzędzie Gminy Strzeleczki³, kontrolę realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. *o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym*⁴ w okresie 2007 do 2010 r. (do czasu zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 5 stycznia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust.1 i 2 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² zwana dalej NIK

³ zwany dalej Urzędem

⁴ Dz. U. Nr 17, poz. 141 ze zm.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny cząstkowe.

1. NIK pozytywnie ocenia, z uwzględnieniem kryterium legalności, prowadzenie przez Gminę działań na rzecz jej mieszkańców zadeklarowanych jako niemiecka mniejszość narodowa.

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkańców z 2002 r. Gminę zamieszkiwało 8 224 osób, z tego 3 418 mieszkańców, tj. 41,6% utożsamiało się z narodowością niemiecką. W wyborach do samorządu gminnego w 2006 r. wybranych zostało 15 radnych w tym 12, tj. 80% pochodziło z Komitetu Wyborczego Mniejszości Niemieckiej. Statut Gminy zawierał rozwiązania organizacyjne Gminy, gdzie m.in. wykazane były informacje o funkcjonowaniu Rady Gminy oraz czterech komisji Rady. W dwóch komisjach zasiadało 100% radnych mniejszości, a w dwóch pozostałych 88%. Statut określał także zasady działania klubu radnych, który to w swym regulaminie, przyjął do realizacji zadania wynikające z programu wyborczego mniejszości niemieckiej.

Rada Gminy w latach 2007-2009 podjęła 259 uchwał, w tym w 2008 r. 28 uchwał, dotyczyło działań na rzecz mniejszości niemieckiej związanych m.in. z :

- wpisaniem do rejestru gmin na których obszarze planowano używanie podwójnych nazw miejscowości, w tym w języku niemieckim, co było zgodne z art. 13 ust.2 ustawy *o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym*,
- wpisaniem do Urzędowego Rejestru gmin, w których używany jest jako pomocniczy język niemiecki.

NIK zauważa, że pomimo dokonanego wpisu do ww. urzędowego rejestru w Urzędzie Gminy, jak i jej jednostkach organizacyjnych i pomocniczych zatrudnieni pracownicy nie posiadali udokumentowanej znajomości języka niemieckiego jako języka pomocniczego.

Urząd Gminy wraz z jednostkami organizacyjnymi, a w szczególności jednostkami oświaty prawidłowo realizował zadania na rzecz społeczności przynależącej do mniejszości niemieckiej. Albowiem stosownie do wymogów art. 8 ww. ustawy Gmina zorganizowała naukę języka niemieckiego w 7 oddziałach przedszkolnych (gdzie w roku szkolnym 2009/2010 naukę pobierało 150 dzieci, tj. 75% dzieci uczęszczających do przedszkoli), w 6 szkołach podstawowych oraz 1 gimnazjum, gdzie w latach szkolnych 2006/2007- 2008/2009 naukę języka niemieckiego w ramach dodatkowych zajęć edukacyjnych pobierało odpowiednio: 798, 755 i 695 dzieci, tj. 98,5%, 99,9% i 99,7%.

Ponadto na terenie Gminy zadania z zakresu pomocy społecznej, gospodarki komunalnej oraz kultury na rzecz mieszkańców, w tym mniejszości niemieckiej - realizowały takie jednostki

jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Zakład Komunalny, Gminny Ośrodek Kultury i Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej.

2. NIK pozytywnie ocenia sposób planowania i wydatkowania przez Gminę środków finansowych wykorzystanych na rzecz społeczności lokalnej, w tym mniejszości niemieckiej.

Przychody Gminy w latach 2007-2009 z tytułu subwencji oświatowej wynosiły odpowiednio: 4 986 079 zł, 5 419 143,00 zł i 6 072 731,00 zł w tym z tytułu zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej, związane z dodatkowymi zajęciami języka niemieckiego 820 777,09 zł, tj. 16,4%, 937 394,09 zł, tj. o 17,3% i 1 450 102,88 zł, tj. 23,9%.

Przyznawaną corocznie ww. kwotę subwencji oświatowej Gmina w transzach miesięcznych przekazywała Gminnemu Zespołowi Ekonomiczno-Administracyjnemu, który realizował zadania oświatowe. Kwota przyznanej subwencji ogólnej w 2009 r., w tym związanej z dodatkowymi zajęciami języka niemieckiego (1 450 102,88 zł) w stosunku do 2007 r. (820 777,09 zł) wzrosła o 629 325 zł, tj. o 77%, podczas gdy liczba dzieci uczęszczających na dodatkowe zajęcia z języka niemieckiego zmalała z 798 w 2007 r. do 695 w 2009 r. (o 13%). Powyższy wysoki wzrost subwencji spowodowany był zmianą wskaźników przeliczeniowych ustalanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

3. Gmina we współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, których celem statutowym było prowadzenie działalności pożytku publicznego, poprawnie i rzetelnie realizowała zadania dla społeczności lokalnej, w tym mniejszości niemieckiej.

Stosownie do wymogów art. 3 i art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*⁵ Rada Gminy w latach 2007-2009 uchwałała roczne *Programy współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami*, w których określała formy, zasady i obszary wzajemnej współpracy. Plany te nie zawierały wyodrębnionych zadań na rzecz mniejszości niemieckiej. W latach 2007–2009 zgodnie z ww. planami Gmina na realizację zadań zawarła z podmiotami pozarządowymi 16 umów o dotacje odpowiednio na wartość: 166 140,00 zł (4 umowy), 185 000,00 zł (8 umów) i 194 000,00 zł (4 umowy). Zawarte umowy odpowiadały wymogom rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 4 kwietnia 2005 r. *w sprawie określenia wzoru ramowego umowy o realizację zadania z zakresu pomocy społecznej*⁵ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. *w sprawie wzoru ofert na realizację zadania*

⁵ Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 61, poz. 545

*publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania*⁶.

Przyznana w oparciu o ww. umowy dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, a rozliczenie i sprawozdanie z jej wykorzystania stosownie do wymogów ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki, dotowane podmioty sporządziły w terminie. Na 16 badanych umów zawartych z dotowanymi podmiotami w dwóch przypadkach, w 2007 i 2008 r. dotacja nie została w całości wykorzystana, tj. Caritas Diecezji Opolskiej w wysokości 7 891,52 zł i Związek Harcerstwa Polskiego-Komenda Hufca w Krapkowicach w wysokości 500,00 zł. Kwoty te zgodnie z umownym terminem zostały Gminie zwrócone.

4. NIK pozytywnie ocenia działanie Gminy w zakresie realizacji uchwały Rady Gminy dotyczącej wymiany tablic informacyjnych 19 miejscowości na tablice dwujęzyczne. Natomiast wydatkowanie na ten cel z budżetu gminy 48 293,88 zł, jako nie gospodarne, gdyż zgodnie z art. 15 ww. ustawy koszty związane z wprowadzeniem i używaniem na obszarze gminy dodatkowych nazw w języku mniejszości pokrywane są z budżetu państwa. W ocenie NIK, pomimo że nie zostały przez Gminę zachowane szczegółowych zasady i terminy korzystania z dotacji wynikających z art. 48 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* Urząd winien w dalszym ciągu czynić starania o rekompensatę kosztów na przedmiotowy cel.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu uzyskania przez pracowników Urzędu oraz jego jednostek organizacyjnych dokumentów potwierdzających znajomość języka niemieckiego.**
- 2. Podjęcie dalszych działań w celem uzyskania dotacji celowej w kwocie 48 293,88 zł za wykonanie i montaż dwujęzycznych tablic z nazwami miejscowości”.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

⁶ Dz. U. Nr 264, poz. 2207

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.